

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry
Kauppakatu 44
80100 Joensuu

Työ- ja elinkeinoministeriö/alueosasto

MANNER-SUOMEN RAKENNERAHASTO-OHJELMAN 2014-2020 VALMISTELU

Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen suunnitelman luonnos 17.1.2013

Suunnitelman painopisteet

Tässä luonnoksessa rakennerahasto-ohjelman painopisteet on esitetty toimintalinjoittain. Vähähiilinen talous pyritään integroimaan toimintalinjoille 1, 2 ja 4. Vähähiilisen talouden edistämiseksi tulee osoittaa oma toimintalinja. Näin toimien luodaan paremmat edellytykset tavoitteiden saavuttamiselle. Strategisen painoarvon vuoksi tulee kestävälle kehitykselle osoittaa oma toimintalinja.

*Esitämme, että painopisteisiin lisätään toimintalinja 3 (TL3) **Kestävä kehitys ja vähähiilinen talous.***

Näin menetellen saadaan käyttöön esitettyä paremmat ohjauskeinot, joilla pystytään vaikuttamaan käytännön hanketasoille.

Yhteisölähtöinen kehittäminen

Pienten hanketoimijoiden näkökulmasta rakennerahojen käyttö on ollut tähän asti erittäin vaikeaa ja hankalaa. Menneellä rakennerahastokaudella toteutettiin toimeenpanossa hallintomallia, jossa ei huomioitu riittävästi pienten toimijoiden tarpeita ja toimintaresursseja. Tämä konkretisoitui pienten hankkeiden vähäisenä määränä koko edellisellä rakennerahastokaudella. Rakennerahasto-ohjelman alueellisessa toimeenpanossa on luotava uusi hallintomalli, jossa huomioidaan pienet toimijat nykyistä paremmin ja tasapuolisemmin. Hallinnon keventäminen lienee välttämätöntä myös valvovan viranomaisen kannalta, kun hallinnon kaikilla tasoilla toimintaa joudutaan sopeuttamaan niukkeneviin resursseihin.

Tulevalle rakennerahastokaudelle on luotava yhtäläiset mahdollisuudet myös pienille toimijoille. Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisessa suunnitelmaluonnoksessa (17.1.2013) tuodaan esille yksinkertaistettuja kustannusmalleja kuten kertakorvausmalli ja ennakoiden maksaminen. Nämä ovat tarpeellisia vaihtoehtoja pienille toimijoille.

Toimeenpanojärjestelmän ja hallinnon järjeistämisen myötä luodaan paremmat edellytykset ja mahdollisuudet myös pienten toimijoiden sektorille. Rakennerahastokaudella 2007-2013 luotiin hallintomalli (eura 2007), joka oli pienille toimijoille suorastaan ”myrkkyä”. Kyseinen hankkeiden hallintomalli työllisti kohtuuttomasti myös viranomaissektoria. Hankkeiden viranomaisseuranta oli monin osin samojen asioiden toistoa eri otsakkeilla.

Menneen rakenerahastokauden hallinnon raskautta voi kuvata pelkistetysti eura 2007 järjestelmän kautta:

Projektipäätös: sitouttaa ja velvoittaa hakijaa.

Maksatushakemukset -päätökset: sisältävät tarkat hankkeen seurannat ja hyväksynät

Seurantalomake: toistaa pääosin jo esille tulleet asiat.

Väliraportti: ei sisällä olennaista uutta tietoa.

Loppuraportti: yhteenveto jo esille tulleista asioista.

Ohjausryhmä: käsittelee kokouksissaan samoja asioita joita on jo käsitelty useissa eri yhteyksissä.

Hankkeen paikanpäällä tehtävät tarkastukset; käsitellään samat asiat jotka on jo yksityiskohtaisesti käyty läpi ja hyväksytty maksatuspäätöksien yhteydessä.

Kun kysymyksessä on kestoaltaan parivuotinen pienen toimijan pieni hanke, ei edellä pelkistetysti esitettyä hallintomallia voi pitää järkevänä ja hankkeisiin kannustavana.

Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen suunnitelman ympäristöselostus

Ympäristöselostuksessa on arvioitu ympäristövaikutuksia vain yleisellä tasolla. Tämä on ymmärrettävää, koska tässä vaiheessa ei ole mahdollista arvioida vaikutuksia yksityiskohtaisemmin. Keskeiset ympäristövaikutukset ja niiden merkittävyys on kuvattu toimintalinjoittain. Tämä tarkastelu antaa hyvän ennusteen tulevalle rahoituskaudelle. Huolestuttavaa on se, että useilla toimintalinjoilla on päädytty merkittävään kielteiseen vaikutukseen luonnonympäristölle. Kestävän kehityksen tavoite ei toteudu näillä näkymin ainakaan ekologisesti. Tämä ympäristöselostus kokonaisuudessaan tukee käsitystämme siinä, että toimintalinja 3 (TL3) kestävä kehitys ja vähähiilinen talous on ehdottoman tarpeellinen.

Joensuussa 19. helmikuuta 2013

Sanna Saarnio
puheenjohtaja
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry